

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily
except
Sundays and
Holidays

Entered on second-class matter January 22, 1918, at the post-office
of Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK 6. SEPTEMBRA (SEPTEMBER) 1917

STEV.—NUMBER 209.

I-
TO-YEAR X.
vencija za de-
okracijo in
delavstvo.

DELEGATI SO DELAV-
DOBO ZNANE OSEBE.

pravi, da se morda roditi no-
ve delavščke stranke.

neapolis, Minn. — Tukaj je
kongvenca "Ameriškega
delegata in demokratičnega
organizacije". Organizacija ima na-
vezanosti ameriške delavcev o-
dilej Združenih držav, po-
tiski veliko nevarnost, ki
je za vse svet, če iz te vojne
magovita nemška avtokra-
tenski cesarjem na celu.
egator je 200, med njimi so
osebe v delavskih krogih.
ga je na delave, da ne bi
Frank P. Walsh, pred-
viseče zvezne komisije za
trajalne razmere.
orek zvečer sta bila obdrža-
na velika ljudska shoda.
terih so govorili John Spar-
Mrs. Charlotte Perkins Gill-
J. Stett Wilson.
meni kalifornijske delegaci-
govoril Wilson, bivši župan
količin in poznan v socialisti-
čem stvari kot radikal. Wil-
dejal:
na naša upanja, ki smo jih
daj gojili za razširjenje ljud-
ščev, so zdaj ugrožana od
uskega in brezobzirnega
cezarizma v pruski voja-
stvarci, ki iste zdaj sve-
gospodstvo.
d nam vsemi je samo ena
te tudi se ne smotrijo lodi-
čno in gospodarski po-
da napravimo svet varen za
trajajo. Da se to izvrši mo-
delci in produceenti napra-
mo same trdno fronto na-
koperizmu.
je ur preskušnje naše de-
svetovne tragedije, se
njemo z našimi brati v vseh
Združenih držav v obljabi,
ter obljubimo nenapadljivo
predsedniku, ko vodi
kraje do znake."

ish je izjavil, da se najgor
vencija rodi nova delavska
stranka.

ster E. Wright, tajnik splo-
konferenčnega odbora je

"Na svetu ni prostora za

svabode v brutalne avto-
kraje namene. Avtokracija

pusti, in ta kongvenca bo

gala, da gre hitrejše. Imamo

z vstavlji delo sovražnika v

mejah."

DSEDNIKOVE BESEDE
NA ARMADO.

Washington, D. C. — Predsed-

Wilson je izdal adreso na pr-

25.000 mož, ki so pozvani v

delavo.

Dolžnosti, ki jih prevzameste,

delave. Srec vse dežele je z

Vsem, kar storite, ne bo

oni sledili, ki so vam blzo

vam dragi, ampak vam narod

najglobokejšim zanimanjem

sjetjem sledil vašemu delu.

delika vojna nas zdržuje vse,

na vse za tovarisce in brate,

oblasti vsi pravi Američ-

so se hojevali prvič za sva-

gostinosti.

Na vsega sveta so obrnjene na

ker ste v nekem posebnem

znamenju vojaki svobode. Bo-

pononi na to, ker ne dokaze-

štejte ljudem, da ste dobr

te, temveč da ste tudi jazje.

z vseh prilikah ostati

deli. Napravite za

zane tako visoko moro, da bo

po njej živeti in da vplete-

Moje neomajno zaupanje

v vseko bitko in v vse-

Woodrow Wilson."

EKTRIČARI SO DOSEGLEDI
USPEH BREZ STRAJKA.

Woodrow Wilson.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.

elodajalec

nov mezdno leštvic-

8. prvin novem-

rej določil dolarjev za osm-

osob je obležalo mrtvih.</p

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$5 na leto. \$1.50 za pol leta in 75c za tri meseca; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.18 za tri meseca.

Nadpis na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Teléfono Lawndale 4638.

Datum v oklepanju n. pr. (Augusta 31-17) poleg vasega imena in naslova pomeni, da vam je a tem dnevnem potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KDO JE NEVAREN VLADI?

Industrijalni knezi zahtevajo, da vlada z močno roko udari organizacijo industrijalnih delavcev (I. W. W.) in kapitalistično časopisje povdinja to zahtevo z velikim patosom. Kaj to pomeni? Organizacija industrijalnih delavcev je postala nevarna interesom industrijalnih knezov in od tukaj prihaja zahteva, da jo je treba zatreći.

Pred nekaj leti niso industrijalni knezi zahtevali, da je treba I. W. W. uničiti. Takrat je divjal boj med Ameriško delavsko federacijo in organizacijo industrijalnih delavcev. Ta boj se je vršil v Spokanu, St. Diegu, Cantonu, Lawrence, Buttu, Miamiju, Globu in v drugih mestih. Kapitalistično časopisje je lepo molčalo in industrijalni knezi so si od veselja mencali roke, ko so videli, da se delavci bojujejo med seboj.

Zdaj so se časi spremenili. Organizacija industrijalnih delavcev je postala precej močna in nastopa proti interesom industrijalnih knezov. Če bi se delavci še danes bojevali med seboj, bi bili industrijalni knezi prav zadovoljni z organizacijo industrijalnih delavcev in še sanjali bi ne o tem, da je treba organizacijo industrijalnih delavcev zrušiti.

Če smo pošteni in odkritosrčni, moramo priznati, da organizacija industrijalnih delavcev ni nevarna državi v sedanjih časih, pač pa so nevarni nekteri industrijalni knezi, ki dajo toliko za obstoječe zakone kot za lanski sneg. Nevarni so kapitalistični profitarji, ki iz lakomnosti po večjem dobičku zahtevajo, da naj bodo suspendirani ob času vojne vsi zakoni za varstvo delavcev, žen in otrok, da bodo k nagromadenim milijonom ložje nakupičili nove miljone. Od tukaj prihaja nevarnost in ne od izstradanah siromakov, ki so organizirani v organizaciji industrijalnih delavcev.

Anarhist, ki se oblači v frak in cilinder in razpolaga z miljoni, je vedno bolj nevaren kot pa anarhist v družabnih nižinah. Demokraciji in napredku so nevarni anarhisti, ki nosijo blesteče briljante in diamante in imajo v svojih blagajnah nakopičene miljone. Na razpolago imajo močno časopisje, ki zastruplja javno mnenje in udriha po poslancih v postavodajnih zborih, ki se ne pokoravajo njih željam.

Anarhist, ki živi v palači in ima industrijalno žezlo, s katerim vlada tisoče in tisoče delavcev, je zakrinkan sovražnik svobode in nevaren je vsem zagovornikom prave demokracije.

Kadar bo vlada pograbiла z močno pestjo anarhisto, ki je gospodar nad miljoni dolarjev, in ga prisilila, da vrvava vse svoje delo po obstoječih zakonih, tedaj izgine sam od sebe anarhizem v družabnih nižinah.

KDO BO TRPEL?

Letne dohodke John D. Rockefellera cenijo od pet in dvajset do petdeset milijonov na leto. Kdo bo trpel, če kongres sklene, da morajo vsi, ki imajo nad dva milijona dolarjev letnih dohodkov plačati osemdeset odstotkov davka? Nihče drugi kot gospodje, ki imajo tako visoko dohodke.

Trpljenje teh gospodov ne bo veliko. Živeli bodo lahko še v palačah, pohajali v zimska in letna letovišča. Nihče soproge in hčerke se bodo še žarile v brilljantih in diamantih.

Če ima človek dva miljona letnih dohodkov in plača osemdeset odstotkov davka od svojega dohodka, ostane njemu še vedno štiri sto tisoč dolarjev. To je tako velika vsota, da se z njo izhaja brez vseh skrb.

Kdo bo trpel, če nalože davek na kavo, sladkor, čaj in druge živiljske potrebščine? Miljonar, kateremu ostane še \$400,000 na leto, da jih potroši za svoje potrebe, prav lahko prenese davek na živiljske potrebščine. Njega tak davek ne boli in mu ne neklada bremena. Najbolj bo trpel delavec, družinski oče, ki zaslubi od \$500 do \$600 ali pa še manj na leto. Z njim bodo trpeli njegovi otroci

in žena. Kolikor centov pojde za indirekten davek na živiljske potrebščine, za toliko centov bo družina imela manj kruha in drugih živil. Kapitalisti imajo tudi navado, če vlada naloži en cent nedirektnega davka, da vzamejo dva in tudi tri, ker izvrše neradi tudi dozdevno delo zastonj. Nedirektni davek bo pomnožil trpljenje delavske družine in nastala bo podhranitev.

Tako nedirekten davek slablji tudi obrambno moč države, kajti občeznana je tajnost, da podhranjeni otroci nikdar ne vrastejo krepki brambovi. Država škoduje z nedirektnim davkom sama sebi.

DOPISI.

Point Richmond, Cal. — Tukajšnje delavske razmere so tu iste kot povsod. Plača pa je odvisna od delavca. Delamo osem ur na dan in sedem dni v tednu. Draginja postaja vsak dan večja, plača pa vedno enaka. Valed tega je tako težko v tem času preživljati družino, za samec so še nekako boljje razmere.

Včela tukajšnjih delavcev je vposlenih pri Standard Oil Co., katera dela sedaj velikanske dobičke, toda kljub temu ne zboljšajo plače svojim delavcem. Na stavko pa ni misliti, ker niso delaveci složni.

Pred kratkim sem bil v San Franciscu, kjer je sedaj stavka učilne električne železnice. Radoveden sem bil, kako so dolični ljudje, katere navadno imenujejo razredno zavedni delavec "skebe". Ti so v resnici izvršek slovenske družbe. Družba jih je dobila iz vseh vzhodnih mest. Toda pommili bodo dobro, kdaj so prišli na zapadno obal. Radi tega pozivljam pl. Gajžo, da bolje pazi, da ne bodo te vrste delaveci hodili za vedenim delavcem odigravati kruha iz ust. Raje naj jih pošlje v streške jarke so menda jako bojeti, prej naj jih pa še dobro ognjila. Tukajšnjim mladeničem naj pa pošlje en ducat solmščenih, da se bodo postavili z njimi.

Eden iz belokranjskih Poljan.

Terre Haute, Ind. — Živiljske razmere so v tej naselbini iste kot po vseh Združenih državah. Delosti, prihrankov malo. Kar se zaslubi, se vse porabi za živiljenje, ker so živiljske potrebščine tako druge.

Ker nas delavce tukajšnja ilovarska družba "ljublji", nam je priredila velik piknik. Dan je bil zelo krasen in po pravici rečeno ni primanjkoval ničesar. Družba je najela vozove, s katerimi smo se peljali od tovarne do veselčnega prostora. Tega piknika se je udeležilo precejšnje število delavcev.

Toda ni treba misliti, da je tukaj bolje kot je po drugih krajeh. Družba nas istotno izkoristi, in da nameče peska delavcem v oči, je priredila velik piknik. Mesto, da bi nam povišala plača za par centov na dan, pa raje priredi veselico. Seveda se najde potem nekateri, ki hvalijo družbo. Ampak to je samo zvijenec, katere se poslužujejo kapitalisti, da lažje zatirajo in izkorisci delavce.

Pravega določenega časa za delave in tukajšnji tovarni. Nekateri gredo bolj zgodaj in tovarno in zasegnejo delati; seveda potem tudi nekoliko več zasluzijo.

Pozivljam rojake širom Amerike, da se naročajo na dnevnik "Prosveta", ker je to najboljši delavski dnevnik v Združenih državah.

Peter Žnidaršič.

S p o t a . — Ako se ne motim, sem enkrat že nekaj malega pisal o krompirjevi letini v državi Indiana in kako se tudi prodaja. Ko sem potoval po državi Minnesota, sem večkrat videl rojake in druge ljudi s težko vrečo na hrbitu. Radi pa sem na misli, da tukaj mora biti dobra letina za krompir, ker ga ljudje tako spravljajo na svoj dom.

Vendar se mi je pa video nekako nerazumljivo, zakaj da ljudje nosijo krompir v vrčah domov, mesto da bi ga vozili. Radi pa sem vprašal nekaj rojaka, kaj je temu vzrok in ga prosi, da naj mi to pojasni. Prvo, kar mi je povedal, je bilo to, da ne nosijo krompirjev, ampak pijačo, ker brez te je zelo težko preživljati v tem letnem času.

Ker je pa mislil, da je to pojavljenje v zvečnem preostalo, temeljno. Delavec gara in dela ves daa v rudniku ali tovarni in pride ves izmučen domov,

dala poleg mene ali ne. Jaz sem se pa mislil, rada ali nerada, morda vse veste, ako hoče sedeti. Vendar se končno vse poleg mene in jaz sem se jo skoro bal, ker je gledala nekako nejevoljno. Če nekaj časa pogledam na uro in ona me takoj vpraša: What time is it? Nato pa vzdihne in vpraša, ako mi je zmanj, kajda je pri de vlak v Chicago. Jaz sem ji takoj povedal, da šele ob deveti uri zjutraj. Pri tem je pa tako globoko vzdihnila, da sem se skoro prestrašil, in rekel, "oh celih pet najst ur se bom moral voziti!" Seveda sem ji pritrdil. Kaka je bila vožnja in tako sva se vozila, ne bom pravil, ampak samo toliko povem, da je čas tako hitro minil, da nisem verjet sprevidnik, ko je začel klicati: "Chicago." Ker sem se pa prepričal na lastne oči, sem se moral posloviti in vdati v gnado božjo. Toda te prijetne vožnje ne bom kmalu pozabil. Dobro vem, ko bi pl. Gajža vedel za vse podrobnosti, da bi takoj polepel k nji in jo pregovoril. Ravno valed tega pa raje molčim.

Louis Zakrajšek.

O jetrib.

Jetra so največja žleza v našem telesu in tehtajo 2½ funta. Jetra imajo nenavadno veliko krv, več kakor ena osmina vseh najmanjših krvnih očevi se steka v jetrib. Ako bi odrezali za en kubicni centimeter jeterne snovi in njeni krvni očevi položili tesno drugo ob drugo in jih razprostreli na primer po našem časopisu, tedaj bi z njimi pokrili najmanj šest kolonista.

Vsa kri, ki prihaja od sten telesa, se zadržajo v našem jetribu. Taki snovi, kot amonijak, vse druge, tudi najmočnejše, ki prihajajo v naše telo. Taki snovi, kot nikotin (v tobaku), strinjanin, kurare (strup), ki ga je južno ameriški divjadi v posredovanju, tudi amonijak, kateri se izdejajo v našem telesu pri prebavi in pri vnovjanju beljakovin. Jetra sreča, da ne postajajo jedila z beljakovinami, ampak vse dobro, kar je v jetribu, je vredno.

Predvsem so jetra delavnica za žolč. Stanice jetri izdejajo žolč, ki se izteka po iztočnih očeh jetri, ter v čreva ali pa s enabira v žolčnem mehurju, ki je pod jetri. Žolč je umestno in koristno bilo, da se vsak na lastne oči prepriča, kako leže jetra, žolčni mehur, njihni iztočni očevi in čreva. O tem se vsakda lahko pouči pri mesaru, kadar kolje presiča, ali pa doma, kadar se kolje perutnina. Žolč je rjavkasto zeleno tekočina, ki jo izločujejo jetra vsak dan približno 800 do 1000 kubicnih centimetrov. Žolč dobiva svojo barvo od takozvanih žolčnih barvilnih snovi, ki so v njem. Te barvilne snovi nič drugega kakor umazanje pene, ki nastajajo pri odmrtnju rdečih krvnih teles in ki jih jetra predelajo in čreva izločijo. V krvni neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča telesa nastajajo v mozgu. Rdeča barvila snovi, ki so tako močno prečeta s krvjo, da pride seveda prevelika žolčna strupa s krvjo v jetri, da je jetra ne morejo umazati, da pride strup, del strupa pride v različne ude in slablji je, ki je za strupe posebno ljivo. Tudi alkohol razdeli le deloma, ostali gre menjeni s krvjo do močjega kohola trpe tudi jetne stanice, zato je vsak pijane bolan.

Jetra so tako velike važne naše zdravje, da je potreben vso zdravniški pomoči, da se ne pošteje, da je jetra neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča telesa nastajajo v mozgu. Rdeča barvila snovi, ki so tako močno prečeta s krvjo, da pride strup, del strupa pride v različne ude in slablji je, ki je za strupe posebno ljivo. Tudi alkohol razdeli le deloma, ostali gre menjeni s krvjo do močjega kohola trpe tudi jetne stanice, zato je vsak pijane bolan.

Jetra so tako velike važne naše zdravje, da je potreben vso zdravniški pomoči, da se ne pošteje, da je jetra neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča telesa nastajajo v mozgu. Rdeča barvila snovi, ki so tako močno prečeta s krvjo, da pride strup, del strupa pride v različne ude in slablji je, ki je za strupe posebno ljivo. Tudi alkohol razdeli le deloma, ostali gre menjeni s krvjo do močjega kohola trpe tudi jetne stanice, zato je vsak pijane bolan.

Jetra so tako velike važne naše zdravje, da je potreben vso zdravniški pomoči, da se ne pošteje, da je jetra neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča telesa nastajajo v mozgu. Rdeča barvila snovi, ki so tako močno prečeta s krvjo, da pride strup, del strupa pride v različne ude in slablji je, ki je za strupe posebno ljivo. Tudi alkohol razdeli le deloma, ostali gre menjeni s krvjo do močjega kohola trpe tudi jetne stanice, zato je vsak pijane bolan.

Jetra so tako velike važne naše zdravje, da je potreben vso zdravniški pomoči, da se ne pošteje, da je jetra neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča telesa nastajajo v mozgu. Rdeča barvila snovi, ki so tako močno prečeta s krvjo, da pride strup, del strupa pride v različne ude in slablji je, ki je za strupe posebno ljivo. Tudi alkohol razdeli le deloma, ostali gre menjeni s krvjo do močjega kohola trpe tudi jetne stanice, zato je vsak pijane bolan.

Jetra so tako velike važne naše zdravje, da je potreben vso zdravniški pomoči, da se ne pošteje, da je jetra neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča telesa nastajajo v mozgu. Rdeča barvila snovi, ki so tako močno prečeta s krvjo, da pride strup, del strupa pride v različne ude in slablji je, ki je za strupe posebno ljivo. Tudi alkohol razdeli le deloma, ostali gre menjeni s krvjo do močjega kohola trpe tudi jetne stanice, zato je vsak pijane bolan.

Jetra so tako velike važne naše zdravje, da je potreben vso zdravniški pomoči, da se ne pošteje, da je jetra neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča telesa nastajajo v mozgu. Rdeča barvila snovi, ki so tako močno prečeta s krvjo, da pride strup, del strupa pride v različne ude in slablji je, ki je za strupe posebno ljivo. Tudi alkohol razdeli le deloma, ostali gre menjeni s krvjo do močjega kohola trpe tudi jetne stanice, zato je vsak pijane bolan.

Jetra so tako velike važne naše zdravje, da je potreben vso zdravniški pomoči, da se ne pošteje, da je jetra neprastano odmirajo rdeča krvna telesa, ki se nadomeščajo z novimi; nova rdeča te

vožnji na evropskem bojišču.

(Nadaljevanje s preve strani)

vere pokrajine, se vrši noč in dan; Roulers je pod ljutim ogrom britiških topov. Beguni iz mesta in okolice odhajajo v šent. Večina prebivalcev v kontraruje je odšla v kraje, ki nahajajo zunaj "smrtne zone"; največ jih je šlo v Limbourg, pet milj vzhodno. Nemške oblasti so nabavile posebne vlake za legum in njihovo imetje.

Prihodnji naval Haigove armade se bo vrnil vsekakor od reke do morja. Z visokih hribov na nemškem grebenu, od Ypresa s hribom okrog Dixmunda gradi britiske baterije že nekaj dni nečeločno točo težkih granat v male linije.

Istočasno so se po kratkem odporu ponovili boji v Lensu, ozimsa med razvalinami, kjer je bil neko Lens. Kanadske čete so večaj pomaknile svojo prednjino črno 300 jardov naprej na 600 jardov široki črti v bližini St. Elizabeth. Na severni strani mesta so kanadiani že 300 jardov oddaljeni od glavnega trga.

Pariz, 5. sept. — Vojni stan javja, da so Nemci napadli blizu Sartrebi z izbranimi četami, tudi dosegli niso ničesar, imeli so velike izgube. Vzhodno od Saône nenaen napad na sovražnerto in v ljetem boju uničile in seloma ujeli nemško posadko. V Argonkem gozdu je bil tudi uspešen francoski napad. Na levem reki Maše pri Verdunu so Francosi ustavili tri nemške protinadzorne ustanove.

Nemški avijatiki so večerj obiskali okolico Calaisa, Dunkirka in Nancy; materijalna škoda ni bila posebno velika, toda v Calaisu je bilo ubitih več civilistov.

Francoski letalci so v zameno bombardirali nemške postojanke v Belgiji in Alzacija z dobrim uspehom. 15.000 kilogramov bomb je bilo vrženih. Nemci so izgubili večerj trinajst eroplanov.

Berlin čez London, 5. sept. — Topniško delovanje sovražnika v Flandriji, posebno med Langevarem in Warnetonem ter naokrog Nieuporta, je že doseglo vrhunec silovitosti. Naokrog Ypresu so bili manjši spopadi, pri katerih smo ujeli nekaj Angležev. Prejno noč je sovražnik napadel severozapadno stran Lensa in začasno prodrl v naše linije, toda pozneje smo ga vrgli nazaj. Francizi so napadali v Sampioniji in njihovi nastoki so bili brez končnosti. Severno od Verduna so bili topniški dvoboji.

V nedeljo ponoči so naši letaleci metali bombe na Calais in Dunkirk, kjer je bilo že v pondeljek opaziti požare. Večerj so pa letalci obiskali Dover, Chatham, Sheerness in Ramsgate na obrežju Anglije. V zračnih bojih je sovražnik izgubil devetnajst eroplanov in dva pritrjenja balona.

Vest o padcu gore Sv. Gabriela.

Rim, 5. sept. — Neuradno javlja, da so Italijani okupirali gor Sv. Gabriela, ki se nahaja severno od Gorice in blizu Sv. Gore.

Rim, 5. sept. — Vojni urad poroča: Na vsi soški fronti so bili večji ljetni topniški boji. Naši eroplani so bili zelo aktivni.

V pokrajini od Stelvia do gore Ronson na tirolski fronti so bili spopadi med patruljami.

Prejno noč, ko je bilo ugodno vreme, je trideset italijanskih eroplanov zopet obiskalo avstrijsko monarhično bazo Pulj včistri in vrlo devet ton bomb na vojaške ugradbe, utrdbe in bojne ladje, ki so zasidrane v luki. Na več krajinah mesta je bilo opaziti velik požar. Eroplani so se vrnili nepoškodovani kljub protinapadom po avstrijskih letalcih in protizračnih baterijah.

Avstrijski letalci so metali bombe v soboto ponoči na planoto med Sočo in Talamontem. Usmrčenih je bilo več civilistov in ranjencev v bolnišnicah.

Umikanje Rusov od Rige proti severu se nadaljuje.

Amsterdam, 5. sept. — Večerj soj prisnava, da je položaj resen, ali večinoma so nemci, da pada Riga še ne ugrožava Petrograd. Tudi za Dvinsk ni posebne nevarnosti.

Boris Savinkov, pomočni vojni minister, je dejal, da so že storjeni potrebeni koraki za ustavljanje nemškega prodiranja. "Ruska Vo-

jašči sluti, da bodo Nemci zdaj začeli operirati proti Minsku.

"Novoje Vremje" zahteva revolucionarnega diktatorja z želeno roko, ki bo takoj ustavil marširanje Nemcev proti Petrogradu. Boščevki (ekstremni pacisti) se pa odprto veseli pada Rige, češ, da prinese nemška zmaga kmalu mir.

Nemci bi radi prehiteli umikajoče se ruske čete in vsled tega so spravili svojo floto v zaliv Rige, od kjer zdaj bombardirajo vse obrežje. Rusko brodovje, kar ga je bilo v zalivu, se je sredno-umaknilo v Finski zaliv za trdnjavovo Revad, ki se nahaja 175 milj proti severu. Iz Helsingforza javljajo,

da so Nemci pričeli pobirati mine, ki zapirajo pot v Finski zaliv; to bi pomenilo, da se pripravljajo za napad na Petrograd od morske strani.

Riga ni nudila Nemcem tako bogatega plena, kot so ga menda pričakovali. Civilno prebivalstvo je zapustilo mesto že pred tremi tednimi in odnosno seboj vse vrednostne stvari. Stroje iz tovarn so odpeljali na varno že leta 1915. ko so Nemci prvič ugrožali Rigo.

Rusi so se umaknili devet milj.

Petrograd, 5. sept. — Vojni stan javja, da so Nemci napadli blizu Sartrebi z izbranimi četami, tudi dosegli niso ničesar, imeli so velike izgube. Vzhodno od Saône nenaen napad na sovražnerto in v ljetem boju uničile in seloma ujeli nemško posadko. V Argonkem gozdu je bil tudi uspešen francoski napad. Na levem reki Maše pri Verdunu so Francosi ustavili tri nemške protinadzorne ustanove.

Nemški avijatiki so večerj obiskali okolico Calaisa, Dunkirka in Nancy; materijalna škoda ni bila posebno velika, toda v Calaisu je bilo ubitih več civilistov.

Francoski letalci so v zameno bombardirali nemške postojanke v Belgiji in Alzacija z dobrim uspehom. 15.000 kilogramov bomb je bilo vrženih. Nemci so izgubili večerj trinajst eroplanov.

V Berlinu praznujejo "sijajno zmagu".

Berlin čez London, 5. sept. — Generalni štab poroča: Naše čete so vrgle Ruse čez reko Aa v Livenji. Sovražnik je izpraznil Dinamind. Po dveh dneh boja je naša pehotna pod vodstvom generala Hutera zasedla od dveh strani mesto Riga, ki je gorelo na več krajih. Naši izkušeni borileci so povod strelki ruski odporni in premagali težkočevo bojevanja v gozdih in močvirjih. Rusi so naglo ostavili mostišče zapadno od Dvine in naše divizije zdaj stote pred ustrem reke. Ceste in pota, ki vodijo v severnoiztočno stran od Rige, so natlačene vojašta, ki maršira noč in dan. Južno od glavnih cest in na obeh straneh reke Veliki Jegel so ruske čete srdito protinapadele z namenom, da zavarujejo ozadje umikajoče se 12. russke armade. Bile so premagane v vročem boju in naše čete so dosegli cesto na več krajih. Ujeli smo nekaj tisoč Rusov in vplenili 150 topov poleg velike množine drugih materialov. Bitka za Rigo je novo glorijozno poglavje v zgodovini naše armade.

Rumunska fronta: Južnoiztočno od Črnojeviča so avstro-ogrski polki zasedli hribe, ki so jih Rusi srdito branili. Med Seretom in Mădžavijo se nadaljuje živahnbojevanje. Blizu Munelu, severnozapadno od Fokšana je bilo odbitih več rusko-rumunskih napadov.

Amsterdam, 5. sept. — Po vstekih iz Berlinja je bil večerj prazniki v Berlinu vsled "sijajne zmage" pri Rigi. Šole so bile zaprite in vse mesto je bilo pokrito z zaставami. Kajzer je ukazal razbesiti zastave v Prusiji in Alzacijski Lorenu. Obenem je čestital armadi na riški fronti, rekoč, da je zopet "Bog pomagal nemškemu ororu."

Berlinsko časopisje piše v srednjih izdajah, da je okupacija Rige nov dokaz "nepremagljivosti" nemške armade.

Razno iz inozemstva.

Karl in Viljem se že nista zedinili zaradi odgovora papetu.

Amsterdam, 5. sept. — Iz Danaja brzojavljajo, da je avstrijski cesar Karl večerj konferiral z nemškim ministrom za zunanjost zadeve baronom Kuhmannom in grofom Černinom, avstrijskim zunanjim ministrom. Predkinjstvena stanka je bil odgovor na papežovo navorovo noto, radi katere se Nemčija in Avstrija še nista zedinili.

Haag, 5. sept. — Iz Budapešte poročajo v Berlin, da je ogrski vladni organ "Neues Pester Journal" stresel svojo jedo nad političnim sistemom v Združenih dr-

žavah vsled Wilsonovega odgovora papežu. Omenjeni list bruhna med drugim: Demokratični princip v Ameriki je največ korupcija. Milijone dolarjev izdajo pri vsakih predsedniških volitvah za kupovanje glasov. Vsakdo, ki je zvest monarhiji, je bil že davno proprieta, da ne more korumpirana čreda v severni Ameriki, ki se potaplja v največji degradaciji, imeti nobenega učinka na vojno v splošnem."

Angleške strokovne unije so zopet umaknile deležate za stockholmsko konferenco.

Blackpool, Anglija, 5. sept. — Kongres britiških strokovnih unij je včeraj zaključil z večino glasov, da ne pošlje zastopnikov na mednarodni delavski sestanek v Stockholm.

Irska konvencija v Belfastu.

Dublin, Irska, 5. sept. — Irski ustavodajna konvencija je zaključila da se preseli iz Dublina, srediska irskih protestantov, ki so dosegli trdovratno nasprotovali avtonomiji. Vest iz Belfasta, da je konvencija dobrodošla tamkaj in da bodo tamošnji Irci drage volje diskutirali o "Home rule", je zelo navdušila vso Irsko.

Potres podrl 300 hiš v Kolombiji.

Washington, 5. sept. — Državni oddelek je dobiti poročilo, da je potres včeraj podrl 300 hiš v Bogoti, glavnem mestu republike Kolombije v južni Ameriki. Bogota ima 50,000 prebivalcev. O izgubi življenj ni poročila.

Papeževa nota je razveselila Turčijo.

Amsterdam. — "Neue Freie Presse" na Dunaju prinaša intervju z turškim poslanikom Husnjom Hilmi pašo, ki pravi, da je zelo zadovoljen s papeževimi mirovno-noto in da bo turška vlada po njegovem mnjenju delala "z dušo in telesom" za doseg papeževe iniciative.

Napadi na "Vorwaerts" zaradi odobravanja Wilsonove note.

Amsterdam. — Berlinski vsemenski listi srdito napadajo socialistične strile ruski odporni in premagali težkočevo bojevanja v gozdih in močvirjih. Rusi so naglo ostavili mostišče zapadno od Dvine in naše divizije zdaj stote pred ustrem reke. Ceste in pota, ki vodijo v severnoiztočno stran od Rige, so natlačene vojašta, ki maršira noč in dan. Južno od glavnih cest in na obeh straneh reke Veliki Jegel so ruske čete srdito protinapadele z namenom, da zavarujejo ozadje umikajoče se 12. russke armade. Bile so premagane v vročem boju in naše čete so dosegli cesto na več krajih. Ujeli smo nekaj tisoč Rusov in vplenili 150 topov poleg velike množine drugih materialov. Bitka za Rigo je novo glorijozno poglavje v zgodovini naše armade.

"Kreuzzeitung" piše, da hočejo nemški socialisti namenoma skoditi Nemčiji, ker drugače ne bi šli roko v roki z Wilsonom, "največjim sovražnikom Nemčije".

Ameriški pomorščaki napadni v Angliji.

London, 5. sept. — V Corku je bil v nedeljo pretep med ameriškimi pomorščaki in domaćimi pobalini, ko so se prvi sprehabali po mestu v družbi najlepših dečkih, kar jih je tam. Domaćini so bili jezni, ker so jim Američani oteli najlepša dečki in izvrali so preprič, kateremu je sledil pretep. Nekaterim dečkam so razigli oblike. Policija je kmanu napravila mir in arretirala domaću razgrajač.

Angleške izgube v zadnjem tednu: 15.614.

London, 5. sept. — Uradno javlja, da značajo angleške izgube na bojišču v zadnjem tednu 15.614 mož. Ubritih častnikov 364, prostakov 3880; ranjenih in pogrešanih častnikov 846, prostakov pa 10.524.

Republike v istočni Aziji.

Washington, 5. sept. — Cijel sedanji ministarski predsednik na Kitajskem, ki je uspešno vodil republičanske sile zoper nedavno monarhistično ustajo, je podal izjavo da so potrebne republike po vse vzhodni Aziji.

Kakšna sreda na Kanado!

Vancouver, B. C., 5. sept. — V Vancouver je zadela "epidemija", ki pa je prisreno dobrodošla v tem času ko vojna požara v celotni kanadiški vojni postaji.

Adela Pankhurst je dobila devet mesecov jede.

London, 5. sept. — Adela Pankhurst, biki znane voditeljica angleških sufražet, je bila obsojena na devet mesecov zapora v Australiji, kamor je odpotovala na agitacijo za žensko emanripsacijo.

Haag, 5. sept. — Iz Budapešte poročajo v Berlin, da je ogrski vladni organ "Neues Pester Journal" stresel svojo jedo nad političnim sistemom v Združenih dr-

žavah vsled Wilsonovega odgovora papežu. Omenjeni list bruhna med drugim: Demokratični princip v Ameriki je največ korupcija. Milijone dolarjev izdajo pri vsakih predsedniških volitvah za kupovanje glasov. Vsakdo, ki je zvest monarhiji, je bil že davno proprieta, da ne more korumpirana čreda v severni Ameriki, ki se potaplja v največji degradaciji, imeti nobenega učinka na vojno v splošnem."

London zopet bombardiran iz zraka.

London, 5. sept. — Nemci so včeraj zopet napadli Anglico s pomočjo eroplanov. To je bil že treći napad v zadnjih osemdesetih urah. Napad je bil izvršen ob enajstih ponoči in le par sovražnih letalcev je doseglo londonsko predmestje na izločni strani, kamor je padlo nekaj bomb. Do zdaj se ni poročila, da bi bil kdo usmrčen ali ranjen.

Pri napadu na Sheerness in Chatham v pondeljek so nemški letaleci usmrtili 107 mornarjev in šest civilistov; 86 mornarjev je ranjenih. To je bil prvi nemški zračni napad na Chatham, ki je eno največjih angleških pristanišč s utrdbam; leži 34 milj južno izločno od Londona. Uradno poročilo pravi, da so bombe zadele nekaj vojaških barak, toda pomoli niso prizadeti.

KADITE TILLMAN CIGARE
Unsiko izdelane
Ibykus Cigare 10c
S. M. P. J. Cigare 10c
Tillman Cigar Co.
AURORA, MINN.

*****

Samo za eden časak radosti.

pravi ona pesem. In to je resnica.

Za vse one noči, katere si po nemenu zapravil v svojih mladih letih, ko si kršil zakon narave, moraš sedaj plačevati s tisoči dnevi žalosti. Oti niso bistre, leha so upala in bleda, slab si, izmučen in ne ljubi se ti delati, sploh si nesposoben za zabavno življenje. Ne izgubi nade. "JUVITO ZDRAVILO ZA MOČNE" ti povrne bistrost tvojih oči, rdečico v tvova licu, mladeničko moč tvojemu telesu ter tudi boljše zdravje.

Pošljite še danes en dolar za en zavoj, ali pa 5 dolarjev za 6 zavojev. Naslov je: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 6, Pittsburgh, Pa.

Stalno delo — Dobra plača.

za 40 Slovenskih premogarjev.

LJUBEZEN IN RODOLJUBJE.

Spisal Fran Govškar.

(Kraljevsko)

"Da, vem, vem . . . natanko sem se o vsem informiral . . . He! He! Previdnost je rodila pač še največ zmag in koristi. Oče bankir — blizu pol milijona ima baje — in ona je jedinka . . . da, da, vem, vem . . . pa nikar ne misli, da mi je le za denar! . . . Jaz jo ljubim in spoštujem. Veruj mi, da jo res spoštujem, saj je tako krasen keberček!"

"Zlat keberček," moraš reči!

"Da, prav imas . . . zlat keberček!" je mekeljal pl. Braunseiss.

Kres in Melanija pa sta stala nepremično sredi sobe ter čula vse.

"Pojd v svojo sobo, Melanija . . . sam mu grem povedat," je dejal Kres; lice mu je bilo bledo in oči so se mu iskrile jezno. Še jedenkrat se je sklonil k nji ter jo poljubil — — — Melanija je odhitela trepetanje nazaj. Kres pa je potrkal na duri Dolžanova sobe.

"Naprek! — Ti si, Kres? — Pozdravljen! Baš sem misil na te," ga je nagovoril Dolžan, stopivši mu nasproti.

"Prišel sem ti povedati samo najnovejšo vest iz tvojega sorodstva," mu je odgovoril Kres, pa kakor bi šele sedaj zapazil pl. Braunseissa dejal: "O, gospod stotnik — pozdravljeni!"

"Sluga, sluga!" se je pačil Braunseiss, — "ali vaju motim? Potem grem . . ."

"Nikakor ne, gospod stotnik," je dejal Kres ter sedel komodo v fotelj nasproti Dolžanu.

"Vest, katero prinašam prijatelju Doretu, postane itak kmalu javna . . ."

"A, tako . . . potem se ostanem . . . ali pa stopim vendarle malo h gospici Melaniji . . . danes je še nisem imel časti pozdraviti."

Kres ga ni poslušal. Obrnivši se k Dolžanu je dejal:

"Dragi Dore, ravnokar sem se zaročil s twojo sestrično Melanijo."

Braunseiss in Dolžan sta planila h kratu s stolov. Dočim pa se je razlilo preko Dolžanovega obraza veselo iznenadenje, je pobledel stotnik kot kropa.

"O, o, kako sem vesel!" je vzkliknil poslanec, nudeč Kresu obe roke. "Iskreno ti čestitam; dragi moj Kres!"

"Hvala ti; — vedel sem, da si mi pravi prijatelj; — je odgovoril Kres ter ga objel . . . Pa kaj Vam je, gospod stotnik? — Tako ste bled!" — se je obrnil nato k Braunseisu.

"Domov moram — pregnal sem se menda z jahanjem snoči . . . sluga, Dolžan!" je jecal stotnik.

In ne da bi progledal Kresa, je kolovratil skozi vrata.

Tedaj pa je prasnili Dolžan v širok grohot.

"To je bilo imenitno! — Ha! Ha! — Baš prav si prišel . . . ah, ta domišljava karikatura! . . . ha! ha!"

Potem je skočil k vratom ter zavpil „Ana, — Ana, Melanija ti bi rada nekaj povedala. Hitro pojdi k nji!" —

V jedilnem salonu pri Dolžanu je bila zbrana velika družba domačih prijateljev. Povod temu je bit dvojen. Okoli polnoči se je imel odpeljati državni poslanec Dolžan prvič v parlament na Dunaj, zajedno pa se je praznovala — sicer še brez oficijalnega naznaniha — zaroka Melanije in Kresa.

Okoli sedmih zvečer so prišli Kočevar, Orožen, urednik „Slovenskega Branika“; Vitavšek, Kresova Minka, poštni kontrolor Megla s svojo ženo, ki sta bila v daljnem sorodstvu z Dolžanovo pokojno soprogo, zdravnik Pavlin s ženo, notar Škorec s hčerkico in odgojitelj Muhovnik.

Vlogo gospodinje je imela teta Ana. Ona je sprejemala ter pozdravljala dame.

"Oh, ali že veste, gospa Megla? — Naša Melanija se bo omožila!" je pripovedovala kontrolorki.

"Oh, ali res, ali res? — I s kom pa, gospodična?" se je navidezno čudila kontrolorka, ki je že dopoldne izvedela to novico od svoje dekle, prišedeče od mestnega vodnjaka.

"Z gospodom Kresom . . . Kar najedenkrat sta naredila, pa je bilo . . . Samo amen' sem še mogla reči."

"Jej, dej, torej z gospodom Kresom! — Bog jima daj dobro, je vzdihnila globoko kontrolorka, da se je zaujekala velika črna broša na njenih prsih. „Veste, Kres je res dober človek, dobro sreča, da nikoli tega. In kako lepo zna govoriti. Jej, dej! — Zadnjčji sem bila tudi jaz pri Potokarju, ko smo slavili volitev Dolžanovo . . . Jej, kaj lepo vam zna človek postavljati besede! Še lepše nego kaplan Juri! Ali mi verjamete gospodinje, da sem se jokala, dasi ga nisem prav ni razumela? — Seveda, visoka politika ni za nas ženske . . . to pa vendarle rečem, da sem se jokala in da vem, da je Kres dober človek. Oh, Bog jima daj dobro, še jedenkrat rečem!" in zopet se je zaujekala broša na njenih bujnih prsih, skrivši se ji nekam pod brado.

O kontrolorki se je govorilo, da je že pred svojo poroko oblekla soprogove hlače, zakaj razen ob uradnih urah ni bilo kontrolorja nikoli na pregled. Vedno je tičal pri svoji čudočitvi rajeni ženki, ki je zaradi svoje debelosti jedva gledala izza zabuhlih lie; dihalo je šumec ali tak počemu kovaškemu mehu ter se premikala težavno kačar slon v cirkusu . . . Pravilo se je, da ji omotajo, kadar gre iz hiše, s povoji roke in noge, da jo prevežejo od vseh plati z moderji i. dr., sicer da bi se ne mogla geniti . . .

Teta Ana je šla pozdravljati še zdravnikovo soprogo, Minko in notarjevo hčerkino.

Kontrolorka pa je potegnila k sebi moža, ki je bil ravno v živahnem pogovoru z Oroženom.

"Ali še ne bodo začeli na mizo nositi?" je dejala nejevoljna. „Koga pa še čakajo? — Jaz sem že tako lačna."

"Potripi še malo, — tako je začne!"

"Pa zakaj nas vabijo za sedmo uro, če mislijo začeti šele ob osmih?" se je jezikl kontrolorka in gledala tako hudo svojega slokega, bledega možička, kakor da bi bil on krv.

"I, saj se nikam ne mudi," jo je tolažil mož šepetajo. „Kaj nisi doma ravnokar nekaj jela?"

"Ali mi pa zopet očita morda?" se je raztignila kontrolorka. „Glej ga, dedca . . . lačna naj bom . . . o! o!"

V tem se ji je približala Melanija, kateri je s pretirano sladkimi basedami čestitala, pa zdihovala, da je pač tudi zakon težek stan . . . Kontrolor je hitro pristopil k skupini, kjer so se pomenkovali Škorec, Pavlin in Muhošnik s Kočevjem o bodočem državnozborskem zasedanju.

Zdravnik Pavlin je bil dolg, suh mož simpatičnega obraza in črne brade. Nekako nervozno se je zmeraj oziral v vrata. Bal se je pač, da ga vsak hip zopet kdo ne odpokliče iz družbe, v katero je mogel priti jedva vsake svetke. Podnevi ga ni bilo skoraj nikdar doma in še ponoči ga je bilo težko dobiti. Revež je moral dirjati okoli bolničkov dveh okrajov in komisije zaradi pretegov, po bojevitih itd., ki so bili ondi često na dnevnem redu. Bil je istinito pomilovanja vreden človek, zlasti ker je imel tako malo časa za svojo lepo, iskroženico, katera je bila zares vzorno vrla soproga, zakaj imela je navzde vsemu temu venderle že — šestero otrok.

Doktorica je bila hčerka bogatega kmeta iz okolice. Ko se je omožila, je bila še popolna kmetinja; no, v kramku se je olikalna in omikrala. Nosiла se je sedaj že prav gosposko. Vendar ji niso rekali drugače nego „Pavlinova Mieka“ . . . Bila je odločna ženska in vrla rodoljubka.

Notar Škorec je bil poosebljen dolgčas. V družbi je navadno molčal, zeval, časih pa celo zadremal. Zdelo se je, da ga ne zanima nobena stvar. Bil je amajhen, debel gospod z največjo pleško, ki je možna.

Njegova hči Malka, že devica v srpanju, je bila čokata, nizka, bujnih oblik in blekičastega obrazu. Svojo mladost je preživila večinoma v institutu, pri svojih tetah in botrah, nastavljajo se moškim, ki pa je niso marali, pa spakuje se navzde svojim letom še vedno nalik kratkokrili deklici štirinajstih let. Njeno prijateljstvo s Prelesnikovo Nežiko pa je bilo znano po vsem Taboru.

"Gospoda, izvolite . . .!" je izpregorovil tedaj Dolžan s primerno gestikulacijo, ki je pomenila, naj sedejo.

Ker so bili vsi pogosto pri Dolžanu gostje, so se vedli prav domače neprisiljeno.

"Hvala Bogu! je vzdihnila kontrolorka, hitela si tlačit servijeto za vrat, zvonila s svojimi zapestnicama, pa rožljala z nožem in žlico. Zapletela je svoje oči v zalo služkinjo, ki je ponujala gostom iz ogromne sklede, ter jih ni obrnila prej od nje, dokler ni prišla k nji. Naložila si je potem toliko na Krožnik, da ji je šlo čez.

"Gospod notar, ne verjamete mi kako sem nočoj lačna," se je obrnila k sosedu, ki je molčal s tremeljanjem venjo.

"Nocej! — A hm!" je dejal notar ter si nalogal, ne meneč se za emakajočo kontrolorko.

"Oh, da bi me le vsaj nocej pustili na miru!" je dejal boječe zdravnik ter zaljubljeno pogledal svojo Mieko.

"Le mirem budi, Janko, nocej te ne pustim nikamor . . . Naročila sem dekli, da ne pove nikomur, kam sva šla," ga je tolažila ženka ter mu polagala prtič preko novih hlač.

"To ni bilo prav Mieka . . . kaj če koga nocej ranijo! . . . sobota je . . . fantje hodijo vasočat . . . S strahom se je ozril zopet v svojo ženo ter gladil prtič, da bi vendar ne padla kje kapljica na njegove hlače.

"Bodi brez skrbi . . . rečem ti! Naročila sem Minu, da naju pride klicat le v skrajnem, v kako nevarnem slučaju."

"Dobro, dobro . . . tako je prav", je dejal zdravnik in se smehljajo lotil svojega krožnika . . .

Na gornjem koncu mize pa so sedeli Kres in Melanija, Kočevar in Minka, Kresova sestra, Dolžan, Vitavšek, Orožen in Ana.

"Vlada dobi pač težko večino za to svojo predlogo", je dejal baš Orožen.

"To bi bilo pač želeti," je tako pristavljal Vitavšek. „Predloga je škandalozna!"

"Zlasti za malo obrtništvo in kmete," je določil Kočevar.

"O delaveih pa niti govora ni," je dodejal Kres.

"S to predlogu bi bila prizadeta tudi našemu narodu velika škoda in krivica, saj masa obstoji pri nas ravno iz omenjenih treh slojev," je menil Orožen.

"No, kaj bi . . . pasti m o r a l?" je izpregorovil Dolžan. Jaz jo bom pobijal z vsemi sredstvi . . . Nahral in sestavil sem si že precej statističnih in zgodovinskih podatkov, s katerimi jasno dohačam, da se s sprejemom te predloge oškoduje večina cislitvanskih narodov ter da je v korist le nekaterim stanovom."

"Vecidel židovskim kapitalistom, pa aristokraciji," je pristavljal Kres.

"No, slovenska koscicija boste imela to potrebu, vendar ne vam," je govoril dalje Dolžan. „Mlađečni, Jugoslovani in Rusini . . . žal, da so igubili Poljski skoro dočela čut slovenski ter ga zamenjali s hladnim kupčičskim razumom!"

"Zastopniki poljski v parlamentu pač niso poslanci narodne mase, nego le veleposetništva, plemstva in veletržcev . . . ti pa imajo razum le za svoje koristi," je pridel Orožen.

"Žalostno, pa sramotno ne le za slavni poljski narod, ampak za vse slovenstvo!" se je jezikl Vitavšek . . .

(Dalej sledi.)

Ameriške vesti.

ZELEZNISKI DELAVCI SO DOBILI POVIŠANJE MEZDE.

Middletown, N. J. — Odbor, ki zastopa delavce v delavnicih New York, Ontario in Western železnice je podpisal z železniško družbo novo pogodbo. Delavci dobre za štiri cente povisano mezo na uro. Družba je želela podpisati nekdanjim potomcem suženjskih baronov, in oglej.

ZAKON ZA VARSTVO OSTANE

Nekateri gospodje na jugu, ki ne morejo pozabiti, da so bili zamoreci sužnji njih prednikov in da so jim morali garati zastonj, so protestirali, da nastanijo zamorske vojake v gotovih krajinah na jugu. Vsi taki protesti so bedasti. Če zamorski vojaki lahko odidejo na bojišče, imajo tudi pravico, da jih vežbajo na jugu kot na severu, ne glede na to, če je ta vred nekdanjim potomcem suženjskih baronov.

Washington, D. C. — Prijatelji

izkorčenja otrok so uspejeli

začasno zmago pred zveznim so-

disketi v vzhodnem distriktp. Se-

verne Karoline. Kongresnik Kea-

ting, ki je oče zveznega zakona za

varstvo otrok, so

zavestno zmago pred zveznim so-

disketi v vzhodnem distriktp. Se-

verne Karoline. Kongresnik Kea-

ting, ki je oče zveznega zakona za

varstvo otrok, so

zavestno zmago pred zveznim so-

disketi v vzhodnem distriktp. Se-

verne Karoline. Kongresnik Kea-

ting, ki je oče zveznega zakona za

varstvo otrok, so

zavestno zmago pred zveznim so-

disketi v vzhodnem distriktp. Se-

verne Karoline. Kongresnik Kea-

ting, ki je oče zveznega zakona za

varstvo otrok, so

zavestno zmago pred zveznim so-

disketi v vzhodnem distriktp. Se-

verne Karoline. Kongresnik Kea-